

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 38(808) XXII m. (15 ct.) MONTREAL, 1962 - MAIRONIO metai. RUGSĖJO-SEPTEMBER 26 d Postage paid at Montreal

Tarptautinė įtampa tebeauga

SOVIETINĖ RUSIJA GRASINA NUSIAUBTI LAISVĄ
JĮ PASAULĮ VISUOTINIU ATOMINIU KARU

Sunkumuose Anglija dėl pastangų prisidėti prie Bendrosios rinkos. Jungtinių Tautų sekretorius nuėjo pataikavimo sovietams keliu. De Gaulle siūlo prezidento rinkimų pakeitimą. Indiją užpuolo Kinijos komunistai. Argentinoje vyko perversmas. Brazilija kryžkelėje.

NERAMUMAI žmonijoje tolydžio įgauna rimtesnį ir gresmingesnį pobūdį. Neramumai apima vis platesnes žmonių sritis, ir atmosfera vis sodriau pripildo audra gresiančios įtampos.

VISKO PRIEŠAKYJE SOVIETIJA.

Nors tai ir nėra vienintelė įtampos apraiška,

CHRUŠČIOV, remdamasis daugiausia tariamu JAV provokavimu, paskelbė, kad susidūrimo atveju Rusija nusiaubė atominiu karu. Rusija, kaip iš to matyti, atominiam karui ruošiasi ir todėl atmetė visus Vakarų pasiūlymus nusiginkluoti ir sustabdyti atominius bandymus.

Visai suprantama, kad ir Amerika negali nesiruošti. To dėl ir vyksta atominės lenktynės. Kuo jos pasibaigs, šiuo dienu dar sunku numatyti. Viena aišku, kad

NIEKAS NESIRYZTA PRADĖTI KARO.

Amerikos iškilmingi pareiškimai, kad ji neleis Kuboje įsikurti komunistams, nuėjo niekais. Kuboje sovietai jau įsikūrė ir be karo jų niekas iš ten neiškrapsčius. O karo Amerika nepradės, todėl

KUBOJE SOVIETAIS ISISTIPRINS

ties, kiek tik tai norės.

KENNEDY, pagal jo pareiškimus, jau pasitraukė nuo ankstesnės pozicijos — neleidžia Sovietams įsikurti.

SOVIETAIS, kita vertus, taip pat nesiryzta pradėti karo dėl Berlyno. Čia tiek tikrai gera, kad Vakarai, kaip atrodo, galų gale susiorientavo, kad būtų kvaila trauktis iš Berlyno. Klausimas dabar stovi taip:

KAS PIRMASIS PRADĖS KARĄ,

sovietai ar Vakarai. Vakarai nepradės, tą gerai žino komunistai, todėl ir spekuliuoja. Didelė rizika ir Sovietams pradėti karą, bet jie gali pradėti, jeigu pasijus, kad jie gali laimėti.

ANGLIJA po Bendruomenės susirinkimo atsidūrė sunkioje padėtyje, nes Bendruomenės nariai pasisakė

PRIEŠ DB STOJIMĄ I BENDRĄJĄ RINKĄ,

bet baigiamasis komunikatas reiškia pasitenkinimą darbais.

MACMILLANAS jau buvo manęs skelbti dėl to rinkimus. Dabar, atrodo, jam to nereikia daryti, nes jo valdžios pasilymas liko galioje, o Bendruomenės nariai liko patenkinti.

U THANT, kalbėdamas apie kolonizaciją, savo kalbą taikė tik tai Vakarams. Matyt, jis patalioja Maskvai, kuri ji kaip nors bus paveikusi, bet nežino šio prisitaikymo. Rusija vis vien siūlo vieton jo „trūkumą“ — tris sekretorius: sovietiską, vakarietišką ir „neutralų“ kuris, žinoma, turi būti taip pat sovietiskas.

PAVERGTŲJŲ KRAŠTŲ SEIMAS užprotestavo

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

PIRMASIS NAUJOSIOS KLB KRAŠTO VALDYBOS
POSĖDIS

Pasiskirstyta pareigomis, padaryti pirmieji nutarimai ir pirmieji žygiai.

1962 m. rugsėjo 21 dieną Dr. P. Lukoševičiaus bute įvyko pirmasis naujai išrinktos KLB V-bos posėdis, kuriam pasiskirstyta pareigomis:

Pirmininkas Dr. Petras Lukoševičius, 479 Bourbonnais Street, LaSalle, P. Q.; telefonas DO 6-1210. Šis adresas yra oficialus naujosios Krašto Valdybos adresas.

Sekretorius Inž. Izidorius Mališka, 2085 Beaudet Pl., Montreal 9, P. Q., tel.: RI 7-5846.

Vicepirmininkai: Dr. Jonas Šemogas, 7491 LaSalle Blvd., LaSalle, P. Q., tel. DO 6-9582 ir Albertas Norkeliūnas, 6095-35th Ave., Montreal 36, P. Q., tel.: RA 7-3120. A. Norkeliūnas drauge yra narys ryšiams su kitomis tautomis.

Iždininkas Agr. Pranas Kudinskas, 2415 Park Row E., Montreal, P.Q., tel.: 481-2957.

Kultūros Fondo pirmininkas Tėvas J. Borevičius, 1465 rue

de Seve, Montreal 20, P. Q., tel.: PO 6-5755.

Šalpos Fondo pirmininkas Jonas Adomaitis, 591 Gerald St., LaSalle, P. Q., tel.: DO 6-7639.

Protokolo sekretorius Dr. Vytautas Pavilaniš, 3439 Beaconsfield Ave., Montreal, P. Q., Tel. HU 1-8437.

KLB KV Informacija, kuri drauge yra ir Politinis komitetas (nes šio vardo atsisakėta).

Jonas Kardelis, 7722 George Street, LaSalle, P. Q., tel.: DO 6-6220.

Nutarta: Jaunimo sekciją pavesti sudaryti Kultūros Fondui; jau padaryti žygiai įsteigti studentams — moksleiviams bendrabučius Toronte; Kultūros Fondo, Šalpos Fondo ir KLB KV Informacija sudaro savo skyrius, kuriuos pristato KLB Kr. V-bai; tuojau vykdo KLB Kr. Tarybos nutarimus.

KLB KV Informacija.

KAS NAUJA KANADOJE

PASKELBTI QUEBECO RINKIMAI SOCIALINIŲ
PAGRINDŲ

Elektros gamybą ir tiekimą palikti privačiose rankose, ar perimti provincijos valdžios žinion.

Bendroji tendencija visose valstybėse yra ta, kad valstybė perimtų visas ūkio šakas, turinčias masinio naudojimo pobūdį. Taip prieš kelis metus M. J. realio miestas perėmė iš privačių biznierių susisiekimą. Žmonės tuo patenkinti, nes miesto susisiekimas pastoviai gerina mas ir daromas vis patogesnius.

Paskutiniai laikais ypač pagyvėjo elektros perėmimo iš privačių rankų į provincines. Tai ne naujas klausimas, bet jis dabar tiek pasidarė aktualesnis, kad net Quebeco vyriausybė tuo klausimu paskelbė rinkimus. Atseit — Liberalų valdžia pati nesiryzta nusavinti elektros jėgų ir rinkimus nori atsiiklausti visos provincijos gyventojų, kaip jie tuo klausimu nusistatę. Liberalai, vado vaujami pirm. J. Lesage, pasisako už nacionalizaciją elektros jėgų. Bet patys to daryti nesiryzta, todėl atsiiklausia gyventojų, ir tuo tikslu lapkričio 14 d. paskelbė rinkimus. Už nusavimus reiks išmokėti apie 600 mil. dol.

Suprantama, kad šis žingsnis svarbus, todėl šiuo elektros nacionalizavimo klausimu iškyla rinkiminė kova, kuri Quebeco dabar darosi komplikuoja, nes yra labai delikatinė. Buvusi Duplessie partija — L'Union national vengia atviriau pasisakyti, tikrai tvirtina, kad tai esąs liberalų triukas elektros nacionalizavimo pretekstu išlaikyti valdžią. Tačiau yra faktas, kad nuo rinkimų praėjo jau pora metų, todėl liberalų atsiiklausias žmonių yra pagrįstas.

Bet Socialkreditariai užklampė rimtai nepasiruošę rinkimus. Jie kol kas yra suskilę. Jų lyderis Caouette pasisako

prieš dalyvavimą rinkimuose, o išrinktieji į Federalinį parlamentą atstovai atvirai priešgriežtai už dalyvavimą ir jie stato savo kandidatūras.

FEDERALINĖ VALDŽIA VĖL SKOLINA AMERIKOJE JE PINIGUS

Iždo ministeris George Nowlan pranešė, kad penkios Amerikos kompanijos Kanadai skolina 250 milijonų dolerių iš 5%. Paskola reiks atmokėti po 25 metų. Kanada 1949 ir 1950 m. Amerikoje pasiskolino 106 mil. dol.

Federalinė valdžia buvo paskelbusi, kad nori atmokėti 350 mil. dol. paskolą gautą iš Tarptautinio pinigų Fondo. Nowlen dabar pareiškė, kad Vašingtono Eksperto-Importo banko jis gavęs 250 mil. dol. paskolos.

Praėjusį mėnesį Quebeco valdžia Amerikoje taip pat pasiskolino 50 mil. dol.

SIEKIANČI VISŲ LIETUVIŲ VIENYBĖS

ir visų vieningos kovos už Lietuvos išlaisvinimą, rimtą straipsnį parašė „Laisvosios Lietuvos“ redaktorius A. J. Kaulėnas rugsėjo 13 dienos numeryje. Dėl „Laisvosios Lietuvos“ pasisakymo dar teks plačiau pasirašyti.

„N. LIETUVAI“ AUKOJO:

Ponai Daugėlaičiai... \$5.50
Antanas Einikis... 2.00
Stasys Pulkys... 2.00
Z. Romanas... 1.00
Jonas Šulmistras... 1.00
Stasys Vyšniauskas... 1.00
Z. Pulianauskas... 1.00
Lietuviškos spaudos rėmėjams nuoširdžiai dėkojame. NL

Vušros Vartų Parapijos Montrealyje Klebonas
TĖVAS JONAS BOREVIČIUS, S. J.
(Žiūrėk 3 šio numerio puslapį).

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Kai „Nepriklausoma Lietuva“ didžioji mašina jau pastatoma, labai svarbu ir malonu skelbti tokius inaušus kaip šis:

Kun. Klebonas P. Ažubalis,
Toronto100.00
Nuoširdžiai dėkojame.

Mašinų Fonde buvo 9,939.00
Per savaitę gauta... 100.00
MF dabar yra... 10,039.00
Fondui užplanuota... 15,000.00

Fondui dar trūksta... 4,961.00
Visiems būsimieji dėkingi, kas prisidės prie Fondo papildymo iki užplanuotos sumos, nes spausuvei dar reikia kitų mašinų, kad ji galėtų pradėti komerciskai darbus.

Visiems vajaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

Naujienos iš pasaulio sostinės

IX-JI PAVERTGŲJŲ SEIMO SESIJA

Rugsėjo 18 sykiu su Jungtinių Tautų pilnates XVII sesijos pradžia, Pavertgųjų Seimas pradėjo savo darbo devintuosius metus — IX sesiją.

Pagrindinis svarstymų dalykas — šio meto tarptautinė padėtis. Svarstymams pagrindą sudarė Lietuvos delegacijos pirm. V. Sidzikausko Seimui pateikti: raportas

APIE DABARTINĘ TARPTAUTINĘ PADĖTĮ,

atsisaukimo į laisvojo pasaulio vyriausybės projektą, rezoliucijos Jungtinėms Tautoms dėl sovietinio kolonializmo ir tautų apsisprendimo vykdymo Centro ir Rytų Europoje projektą.

Savo žodyje Seimui Sidzikauskas, priminęs neseniai Vals tybės D-to augšto pareigūno pareiškimą ir jo komentarus „New York Times“ dienraštyje, kad JAV „laisvės“ priemonėmis mėgina sukurti glaudesnius ryšius su sovietinio bloko kraštais Rytų Europoje, pabrėžė, kad „praeinančio patogumo“ politiką, „Mano raportas tikslas“, pabrėžė Sidzikauskas, „yra parodyti nepaneigiamais faktais, kad kai kieno mūsų kraštams laikoma vadinama „laisvės“ evoliucijos ir liberalizacijos teorija yra ne kas kita, kaip apgauli iliuzija“. Raportas tarp ko kita konstatuoja, kad

„BELAISVIŲ TAUTŲ SO VIETIZAVIMAS NEPA LIAUJAMAI KIETĖJA,

ūkininkų vergija nuolat sunkėja, antireliginis karingumas vis smarkėja ir sovietinės imperijos monolitinis varomas vi su gyvenimo plotu. Išvada — sovietinį imperializmą užka-

dinti ir belaisvių tautų padėti pakreipti gerėjimo linkme gali tik Vakarų aiški ir tvirta politika, atremta tautų apsisprendimo vykdyti Centro ir Rytų Europoje.

SEIMAS PRIĖMĖ PROTESTĄ PRIEŠ ESTIJOS, LATVIJOS, LIETUVOS SUVERENINIŲ TEISIŲ UŽGROBIMĄ

ir prieš Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos atstovų mo Jungtinėse Tautose falsifikatą. Tuo klausimu pasisakė Lietuvos delegacijos narys dr. A. Trimakas ir bulgaras D. Petkoff.

Rugsėjo 18 d. 2.30 p. p., kai New Yorko Pirmąja Ave. JT delegatai traukė į savo naujosios sesijos pirmą posėdį, priešais JT rūmus įvyko Pavertgųjų Seimo narių — vėlybių vėliavų pakėlimo apeigos. Grojant atitinkamos tautos himną, viena po kitos kilo Seimą sudarančių devynių valstybių vėliavos. Jos kilo tik ilipusės stiebo, iškalbingai byloda mos antrojo gatvės pusėj JT kieme išsiriakavusiomis 104 JT narių vėliavoms apie sovietų imperializmo aukas. Kor.

IVYKO NESUSIPRATIMAS

Ketvirtame šio NL n-rio puslapyje yra Lietuvos Enciklopedijos skelbimas, kad D. Norkeliūnas priima L. E-jos prenu meratą.

Iš tikrųjų L. E-jos leidėjo F. J. Kapočiaus yra susitarta su Alberto Norkeliūno, ne su jo tėveliu Dominiku.

Alberto Norkeliūno, kurį faktinai liečia Lietuvos Enciklopedijos skelbimas, adresas pastoviai yra randamas „Nepriklausomos Lietuvos“ laikraštyje. Jo skelbime: Mr. A. Norkeliūnas, 6695—35 Avenue, Montreal 36, telef. RA 7.3120.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

.7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..\$ 5.50 America & S. America..\$ 5.50
Visur kitur\$ 6.00 Other Countries\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Lietuviui privalu mokėti lietuvių kalbą

LIETUVIŠKUOSIUS MOKSLO METUS PRADEDAM!

Didysis mūsų rašomosios kalbos kūrėjas, Jonas Jablonskis, rašė: „Didelė garbė svetima kalbas mokėti, bet didesnė gėda savosios gerai nemokėti“.

Jeigu tokį šūkį mūsų didysis rašomosios kalbos mokytojas taikė Lietuvoje gyvenantiems lietuviams, tai tas šūkis ypač įpareigoja mus, gyvenančius už Lietuvos ribų, kur ypač svarbu savo tėvų kalbą išmokti, kad jos neužmirštume, kad būtume gerai savo tėvų tėvų nės vaikais.

Maža ir to. Gyvendami tarp svetimųjų, mes, netekę savo kalbos, ją užmiršę, paskęsimė svetimųjų jūroje, neteksime savo veido savaimingumo, kuris mus išskiria ir iškelia į asmenybes, į savaimingus žmones, kurie turi savų vertingų bruožų ir jais išsiskiria iš bendrosios minios.

Nieko nėra negarbiu, gesnio, kaip nusukti masinėje minioje, nepalikus ženklų, kas esi buvęs.

Kitas mūsų didelis tautos ašus, Vincas Kudirkas, savo raštuose ragino visus lietuvius ne praeiti pro gyvenimą nepalikus pėdsakų, kad žmogumi buvęs.

Maironis lietuvių įtaigojo: Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, kame nuo amžių tėvai gyveno. mylėk jos kalbą ir tt.

Žingsnis į priekį

Laikraštis „Nepriklausoma Lietuva“, siekdamas įsigyti naujas spausdinimo mašinas, šiuo metu, užsibrėžto tikslo kelyje, Mašinų Fondo vajeaus eigoje, Spaudos reikšmę ir jos svarbą suprantančių tautiečių dėka vajeaus skaitmuo peržengtas dešimtį tūkstančių, kas norima atsiekti.

Tai didžiai reikšmingas ir džiugus skaitmuo, duodąs tvirtą tikėjimo viltį, kad ir likusios samatos dalis ateis kartu su mūsų N. L. skaitytojų, rėmėjų pilnu supratimu, ir įgalins įgyvendinti tai, kas norima atsiekti.

Prieš kelias savaites nupirkta pirmoji iš kelių reikalingų įsigyti mašinų, automatinė spausdinimo mašina, presas.

Ji jau yra atgabenta iš Toronto ir spaustuvės patalpose bus įmontuota.

Sąryšyje su naujos mašinos įsigijimu teko praplėsti ir gana ankštus spaustuvės patalpos: pristatytas priestatas.

Tai padaryta mielų talkininkų talka, prisilaikant galimo taupumo. Bet vis tiksliai tai pa reikalavo pirmųjų didelių piniginių išmokėjimų iš sukelto Mašinų Fondo. Laukti nebebuvo galima.

Tai padaryta, tikint kad visi N. L. laikraščio skaitytojai ir rėmėjai supras reikalo svarbą ir toliau mielai parems savo naujais įnašais, kad įgalinus išlaikyti savo gimto žodžio vienutę kovos ginklą — spaudą, laikraštį.

Ir visi mūsų tautos žymieji vyrai ragino visus mus būti lietuviams, būti savaimingais žmonėmis, nes tuo mes išskylame ir žmonišką augštumą. Nevertinę savo tautinės kilmės, mes patys save suniekiname ir stuliuojame iki paskendimo masėje.

Dabar lietuviškosios mokyklos pradeda darbą — mokslo metus. Visų lietuviškųjų šeimų pareiga savo vaikus siųsti į tas, vadinamas šeštadienines mokyklas, kurios veikia, jaunimas gaus papildomų, grynai lietuviškųjų žinių, kurios praplės jo akiratį ir bus naudingos ne tik lietuviškai bendruomenei, bet ir kitiems mokslams.

Svarbu, kad mažieji lankytojai pradines mokyklas, o jas baigę sieji — augštesniuosius lietuviškus kursus, kur studentija — lietuviškąjį seminarą, kaip ir vadinamą institutą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi sudarius Kultūros Tarybą, einama prie visų lietuvių mokslo sistemos apibendrinimo: norima duoti programą, kuri būtų įsėinama visose lietuvių kolonijose visame pasaulyje, už Lietuvos ribų.

Tėvų pareiga savo vaikus būtinai siųsti į lietuvišką mokyklą. Išpildykime savo tautai būtiną pareigą!

Šiuo metu ypatingai svarbu suaktyvinti baigiamoji N. L. Mašinų Fondo vajeaus eiga, kad N. L. Spaudos B-vės valdyba be didesnių sunkumų galėtų padaryti ir kitų numatytų mašinų užpirkimus, ir kuo greičiau baigti seniai visų laukiamą perstovavimą.

Todėl leiskite man priminti visiems N. L. šėrininkams, rėmėjams, ir skaitytojams. Būtų labai malonu, o iš N. L. spaudos b-vės valdybos pusės didelis Ačiū, kad kiekvienas „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojas įsigytų nors po vieną šėrą (jo kaina tik 10 dolerių), o turintieji jų papildytų nors iki dešimties, šimto dolerių sumos.

Pagal valdybos nutarimą, visiems turintiems dešimt šėrų, laikraštis N. L. siuntinėjamas nemokamai iki tol, kol bus pradėti mokėti galimi dividendai.

Labai malonu būtų, kad asilieptų ir visi tie, kurie žadėjo to limesnę savo paramą suteikti tada, kai bus pradėtos pirkti naujos mašinos.

Tai padaryta, neužmirštant ir pasižadėjimų. Būtų labai gėda, kad tai būtų ištesėta.

Pagal valdybos nutarimą, tol, kol tęsiasi Mašinų Fondo vajeaus, visiems naujiems N. L. prenumeratoriams, laikraštis siunčiamas papigintai, už pusę kainos. Labai būtų malonu, kad kiekvienas „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojas ta

Ar ką nors žinote apie Meno Kūrinių Loteriją?

JEIGU DAR NIEKO NEGIRDEJOTE,
SKAITYKITE ŠI PRANEŠIMĄ.

„Nepriklausomos Lietuvos“ lietuviškosios spaudos židinio sutiprinimui ir suformavimui į pajėgią dirbti visokius spaudos darbus leidyklą, lietuviai dailininkai yra suaukoję augštos vertės meno kūrinių. Spaudos Bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ šiuos visus darbus leidžia loterijos būdu, tai ir yra Meno Kūrinių Loterija.

Daugelis dailininkų jau atsiuntė savo kūrinius — paveikslus, skulptūras, mozaikas kūrinius, o dailininkė A. Tamošaitienė prie savo tapybos kūrinių pridėjo dar specialiai išaustatą savo Meno Studijoje menišką tautinį drabužį; kitų pažadėti kūrinių dar laukiami.

Dabar gi pranešama, kad Meno Kūrinių Loterijos bilietai jau platinami.

Loterijos bilietų galima gauti pas Mašinų Fondo vajeaus talkininkus.

Šie dailininkai NL Meninei loterijai atsiuntė kūrinių:
Bukauskas Romualdas — Karnavalas.
Skulptorius Dagys — Sargybinis, žvalgas ant pilies bokšto.
Januškevičius Česlovas — Mozaika Šokėja.
Norkus Jonas — Vinco Kudirkos portretas.
Remeika Vytautas — Senas jaunuolis(?).
Šepetys Alfonsas — ???
Tamošaitienė Anastazija — Koplytėlė prie tėviškės ir taut. drabužis.
Tamošaitis Antanas — Žvejys.
Valius Telesforas — Vasara.
Vazulinskas Alfonsas — Laurynijos gamta prieš atgimimą.
Viesulas Romas — Sunku giriai be gegutės.
Žmuidzinienė Halina — Naturmortas.

Visiems jau atsiuntusiems meno kūrinių nuosirdžiai dėkodami, laukiame dar iš pasižadėjusių ir nepasižadėjusių pamos, kurios ir tikimės.

PADĖKA

Mūsų brangiajai

A. A. JULIJAI ŠMULKSTIENEI

mirus, visiems, aukojusiems už Velionės sielą Šv. Mišias, padėjusiems prie karsto gėlių ar vieton jų skyrusiems aukas visuomeniniams tikslams, atsilankiusiems į lادتuves ar palydėjusiems į Šv. Kazimiero kapines, Čikagoje, pareikšusiems mums užuojautą laikraščiuose, laiškais ar žodžiu ar kitu būdu patarnavusiems a. a. Velionei ar mums, nuosirdžiausiai dėkojame.

Ypač dėkojame Šv. Jurgio parapijos kunigams bei vargonininkui už gedulingas pamaldas prie a. a. Velionės karsto ir laidotuvių direktoriui Antanui M. Philips už gerą laidotuvių tvarkymą.

Nuliūdę vyras, sūnus, marti, anūkė, sesuo.

A. A. ALFONSUI TAMOŠAUSKUI

mirus, jo žmonai

ONAI TAMOŠAUSKIENEI IR SŪNUI ZENONUI

reiškiame nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdime.

G. Filėrienė ir sūnus Leonardas.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE

1962 m., iki rugsėjo 10 d. Apyskaita

(Perskaityta KLB Kr. Tarybos suvažiavime)

Kasos lik. 1962. I. 1. 3,339.02 Toronto2,000.00
Aukos iš šių TF-do atstovybų Hamiltono300.00
Edmontono227.03
Vancouverio125.00
Winnipeg96.46
Ottawos95.00
Londono85.50
Delhi77.50
Lethbridge65.25
Wellando54.00
Windsoro50.44
Calgario50.00
St. Catharines41.50
Oakvillos37.00
Fort William34.50
J. Misevičiaus iš Regan, 10.00
A. Žilėno iš Coniston, 7.00
Nuosimčiai iš Pamos banko32.91
Pajamų iš viso\$6,778.11

proga surastų nors po vieną naują skaitytoją. Tai nesudarytų didelio sunkumo. Savo pažiūstamų ir artimųjų

Kun. Tėv. Jonas Borevičius, S. J.

SIDABRINIO KUNIGYSTĖS JUBILĖJAUS PROGA

Kunigas Tėvas Jonas Borevičius - Bariūnas, S. J., kunigu būvo įšventintas 1937 metais, — tat šiemet suėjo 25 metai, kai jis yra Dievo tarnyboje. Šį, Sidabrinį Kunigystės jubilėjų pasiryžo atšvęsti Montrealio Aušros Vartų parapija šių metų rugsėjo 29 dieną.

Jubilėjas yra didelio masto visuomenininkas ir plačiai pasižinęs dvasininkas, — todėl ir jubilėjas svarbus įgauna ne vien vietinę, parapijinę prasmę ir reikšmę. Tačiau tokio masto asmenį apibūdinti nėra lengvas dalykas. Ypač sunku įeiti į viešos savumus, kurie tačiau turi nepaprastai didelę reikšmę. To dėl tenka apsiriboti daugiau enciklopedinio pobūdžio žiniomis, daugiau konstatuojančiomis faktais, negu jų priežastį glaudų ryšį ir iš to kilusias pasekmes.

Jonas Borevičius yra gimęs Alytuje 1906 m. gruodžio 6 d. Alytuje yra išėjęs pradinį ir vidurinį mokslą. Moksleivių būdamas, pasižymėjo kaip veiklus sportininkas, bet lygiagrečiai mokėsi ir muzikos. (Visų mokslo sričių pažinimas ir darbas buvo ir yra reikalingas ir naujingas).

Nežiūrint įgimto judrumo ir veiklumo, vis dėlto 20-ties metų jaunulis apsisprendė savo gyvenimą ir veiklą skirti augėti tam Dievo ir artimo tarnybos tikslui, todėl 1925 metais stojo Jėzuitų ordeną ir Valkenbarge, Olandijoje, pradėjo studijuoti filosofiją.

Jaunas veiklus filosofas buvo pasiūstas į Estiją ir jos sostinę, Taliną, 1932 metais įteigė jaunimo auklėjimo institutą, kuriam ir vadovavo. Lygiagrečiai buvo mokytoju ir rusų gimnazijoje. Čia jaunas mokslo lininkas išmoko estų kalbą ir 1933 metais estų kalba parašė ir išleido dramą „Kalbėdų gaisrai“.

1934 m. grįžo į Olandiją, 1937 m. baigė teologiją ir buvo įšventintas kunigu. Dar apie metus Valkenberge gilino teologijos studijas iki 1938 metų. Be to, dar studijavo socialinius mokslus Munsterio (Vokietijoje) ir Louveno (Belgijoje) universitetuose. Savarankiškai, kad ši studijų eiga įsami rodė, jog Kun. Jonas Borevičius turi mokslinių laipsnų, bet kadangi Jėzuitų orde-

no tradicijos šių dalykų viešai mon nekelia, tai ir enciklopedinės žinios juos nutyli.

1940 metai Lietuvai ir kitioms Pabaltijo valstybėms — tragiški metai, nutraukę normalų gyvenimą ir privertę trauktis, kas kur gali.

1941 m. T. J. Borevičius Šiauliuose kapelionas Prekybos institute, kuris Hitleriui okupuojant Klaipėdą, buvo atkeltas į Šiaulius. Nuo 1942 m. — Šiaulių Šv. Ignaco bažnyčios rektorius.

1944 metai — lemtingi, nutraukę daugelį atnaujintų darbų, nors ir nepaprastai sunkiomis hitlerinės okupacijos sąlygomis. 1944 m. vasaros galė tikstančiai lietuvių turėjo trauktis į Vakarų, jeigu ankščiau nebuvę išvežti okupanto, kaip daugeliui panašią tragediją teko išgyventi 1940 m., tiksliai kita kryptimi.

Atsidūręs Europos vakaruose, T. J. Borevičius laikinai apsisusto Šveicarijoje, kur suvažiavo nemažas kiekis lietuvių. 1945—1946 m. T. J. Borevičius Šveicarijos lietuvių komiteto pirmininkas, lietuvių kapelionas, Šveicarijos Caritas bendradarbis ir Tarptautinės tautinių švietimo komisijos narys. Rūpesčių, planavimo ir darbo begalės, bet energingas T. J. Borevičius neša ant savo pečių kad ir didelę našta.

1946 m. T. J. Borevičius jau Amerikoje. Ir čia, lietuvių sostinėje, Chicago'je, ypatingai plati darbo dirva. T. J. Borevičius organizuoja ir steigia Jėzuitų namus, Jaunimo centrą ir nuo 1948 m. — generalinis Jėzuitų ekonomas. Gyvendamas JAV, T. J. Borevičius plačiai dalyvauja lietuvių veikloje, organizacijose — bendruomenėse, studentų, ateitininkų dvasios vadas, kunigų vienybės sekretorius ir tt.

Jėzuitų ordenas vienoje vietoje ilgai nelaiko kunigų. Todėl 1957 m. T. J. Borevičius perkeltas į Montrealį ir skiriamas Aušros Vartų klebonu, kuriuo ir dabar tebėra (neužmirština pasakyti — ir savo konfratų vargonininku, nes gražiai vargonuoja mišioms).

Kanados lietuvių gyvenimas taip pat reikalingas veikliam veikėjui. Ir T. J. Borevičius čia gauna nemažą naštos krūvį. Visų pirma jis tvarko, remontuo-

ja ir gražina Aušros Vartų bažnyčią ir kleboniją ir visą aplinkumą. Čia klebonas tikrai įrodo didelius administracinius ir vo sugebėjimus, estetiką, nusiimanumą ir gerą skonį.

Visuomeninė dirva taip pat didelė ir plati. Ir čia T. J. Borevičius plačiai reiškiasi kaip visuomenininkas, ypač — bendruomenininkas. Jis Kultūros Fondo pirmininkas, mokytojų dienų, studentų dienų organizatorius, sportininkų rėmėjas ir jaunimo globotojas. Lietuviško sios vargo mokyklos naudojasi jo globa ir nuolatiniams rūpoms. Jis ir kultūrinių apraiškų organizatorius ir rėmėjas, nes koncertai, parodos taip pat jo veikimo apimtyje.

T. J. Borevičius neužmiršta

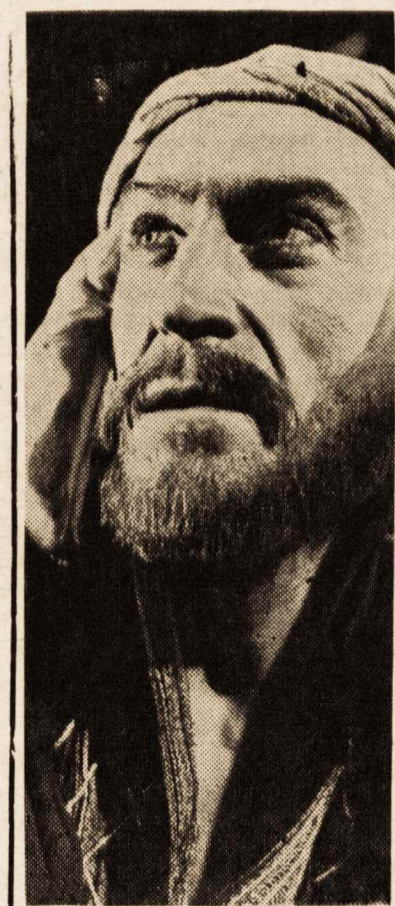
ir spaudos, — jis gyvas jos dalyvis dabar, kaip ir praėjusioje. „Nepriklausoma Lietuva“ čia maloni proga T. J. Borevičiui padėkoti, kad ir Montrealio lietuvių savaitraščiui jis taip pat atiduoda savo minties ir širdies duoklę, tuo pačiu reikšdamas ir per spaudą.

Neįmanu ir nedrašu čia trumpame straipsnyje suminėti ir aptarti Kunigo Tėvo Jono Borevičiaus - Bariūno, S. J., darbų ir veiklos, nes jo veikla plati, gili ir daugiapusiška. Bet ši proga mums gera pasveikinti Ju biliatą Sidabrinėmis sukaktuvėmis ir palinkėti geros sveikatos, darbingumo, visokeriopos sėkmės ir ilgiausių metų.

J. Kardelis.

NUSTATYTAS RYŠIS TARP ŽEMAIČIŲ IR LATVIŲ Tarmių

Lietuvos Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto ekspedicija dabar dirba Mažeikių rajone. Kalbininkai ištisą mėnesį tyrinėto krašto žemaičių tarmes, mėginami nustatyti jų ryšius su gretimomis latvių tarmėmis. Kartu renkama medžiaga lietuvių kalbos žodynui ir lietuvių kalbos atlasui. E.

P. Troughtou šv. Povilo vaidmeny spalio 7 d. pradeda vaidinti CBC TV dramoje apie krikščionybės išsiplatinimą.

PALANGOJE TIŠKEVIČIAUS RŪMUS PAVERS MUZĖJUMI

Vilniaus radijas rugpjūčio 20 d. pastebėjo, kad Palangoje yra saroja dailininkai iš įvairiausių Sovietijos vietų, net ir iš Erivano (Armėnijos), Gruzijos ar Tadžikistano. Tačiau daugiau sia pasirodo maskviškių dailininkų, toliau seka Leningradas, ukrainiečiai, baltarusiai ir kiti. Rusams dailininkams Lietuvos pajūris patinka, nes jis skiriasi nuo jiems geriau pažįstamo Juodosios jūros pajūrio. Lig šiol dailininkai vasarodavo b. Tiškevičiaus parko rūmuose ir vasaros metu juose tilpdavo iki 80 žmonių. Tačiau dabar pri pažįstama, kad tie rūmai, tai daugiau architektūrinis pastatas ir juos numatoma paversti muzėjumi. Dailininkams vasaroti, kurti Palangoje jau išskirtas sklypas ir numatoma pastatyti nauji, sanatorinio tipo, namai.

● **Fotografas Leonas Kančaus** kas padarė kelias dešimtis nuotraukų iš prof. Mykolo Biržiškos laidotuvių Los Angelėje, Calif. Dabar jomis naudojasi lietuviškoji spauda. Laidotuves fotografavo ir daugiau asmenų.

— Lietuvos spauduvėse lig šiol visi knygų įrišimo darbai buvo atliekami rankomis. Dabar siekiama, kad kai kurie procesai būtų vykdomi ir mechaniniu būdu.

— Kaune numatoma reguliariai rengti koncertus — varpų muziką iš istorinio muzėjaus (buv. Vytauto Didžio) bažnyčios. Rugpjūčio mėn. varpų muzikos koncertą buvo surengęs komp. V. Kuprevičius su sūnumi.

Lietuvos General. Konsulo

KONSULO KALBA KLB KRAŠTO TARYBAI

Kai su kiekviena d'ena ateina iš okupuotos Lietuvos nera mių žinių, jog maskoliai vis labiau suniekina lietuvių dvasines bei kultūrinės vertybes ir virpėdami savo hitleriška „vyresniojo brolio“ išdidybe sten giasi surusinti kelių tūkstančių metų senumo lietuvių tautą. — kiekvienam lietuviui tremtyje ir išeivijoje darosi visiškai aišku, kuo ir kaip jį gali ir turi padėti kovoje už savo tautos egzistenciją. Būtent, jis žino, kad svarbiausias ir našiausias veiksnys tose kautynėse yra li tuanistinis švietimas, ugdamas lietuviškas asmenybes, naujus kultūrinių vertybių kūrėjus ir uždegantis jaunąją kartą meile savo tėvų žemei ir tuo pačiu palaikantis lietuvių bendruomenės gyvybę. Tada ir yra svarbiausias tautinis arsenalas ir kapitulas, skirtas dvasiniam karui už Lietuvos laisvę. Štai kodėl, pasakyčiau, tatau yra kartu ir neklaidingas, ja nealinantis, tėvų nės laimės gairėmis nusmaigstas Bendruomenės kelias.

Užtat realisto akimis žiūrint į esamą padėtį — į taip greit retėjančias kultūrinių gretas, — labai jau reikėtų, kad bendruomenės vadovybė susirūpinuotų sudaryti stipendijoms fondą, nors keletai lietuvių, tpsirūpintų mokslintis Lietuvos istorijoje, lietuistikoj ir žurnalistikoj. Juk kiekvienas jau pastebim, jog kasdien vis darosi sunkiau kovoti su okupanto propagandos smurtu, nes kaip minėjome, mūsų vienintelio ginklo-plunksnos — nešėjai, nepaisant mūsų didelio liūdėsio, nesulaikoma sparta žengia į anapus šio gyvenimo.

Kalbant apie bendruomenę, norėčiau įteigti dar štai ką: siekdami savo žemei laisvės — neleiskime sau, kaip išeiviai, politiškai susitraukti iki nieko, nes sena nesugriauinama, istorijos paliudyta tiesa yra ta, kad išeivija dažnai atlieka lemiantį veiksmą tautų kelyje į laisvę. Tam pavaizduoti prisiminkim, kiek mūsų išeiviai padėjo paskelbti ir atkurti Vasario 16-ios Lietuvai ir daug sakantį faktą, kad Lietuvos nepriklausomybės šūkį visų pirma išskėlė Šveicarijos lietuviai (1916 m. balandį

Dail. Antanas Tamošaitis

RAŠO HENRIKAS NAGYS.

Ar norime, ar ne, mes pri klausome savajam laikui.

Henri Matisse

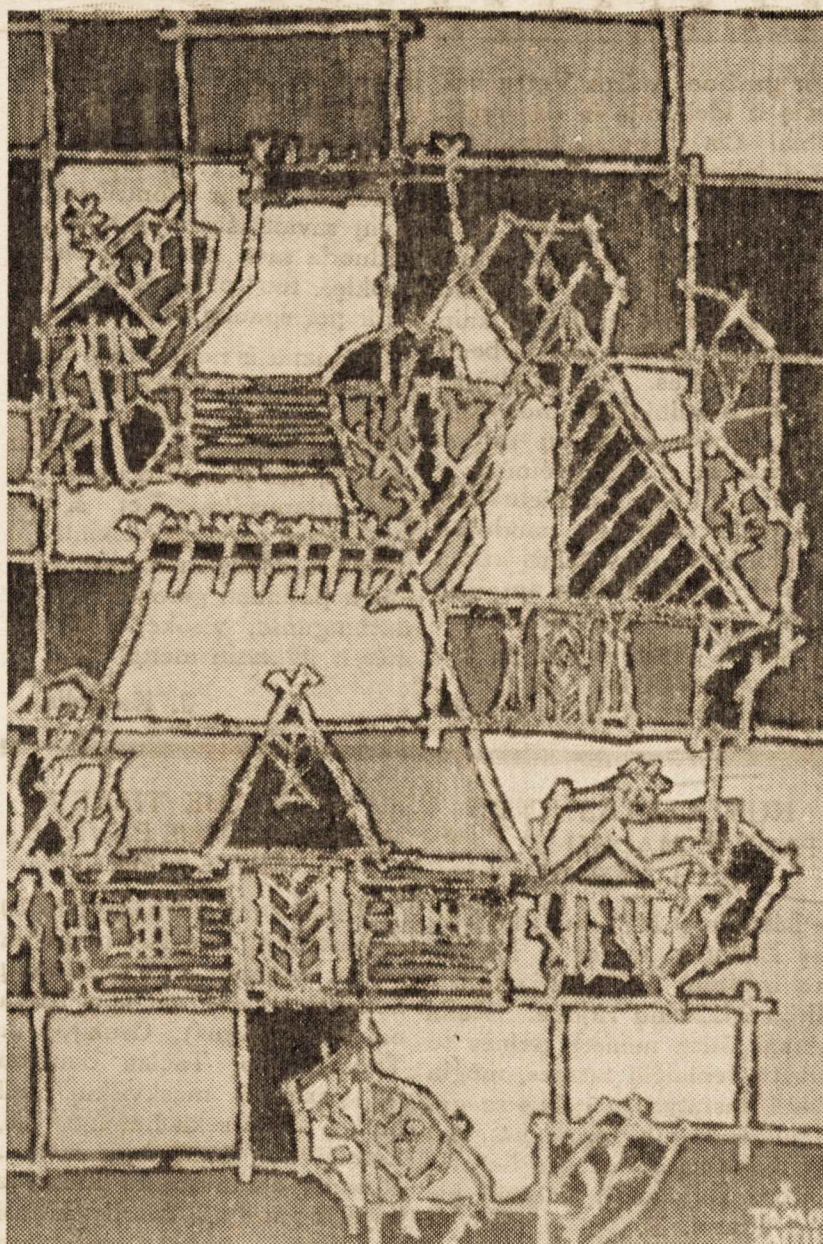
Kievieno žmogaus lemtis ki tokia ir kiekvienas žmogus jies ko savo gyvenimo prasmės sa vaip. Vieniems toji lemtis bū na įrežta jau lopšio lentoje. Ki tiems gi tenka ilgai ir atkakliai grumtis su nežinia, kol ūkanoje ima ryškėti jų kelio ženklai ir apmatai.

Menininkui jieskojimas yra jo kūrybinės gyvasties pagrįn dinė sąlyga. Tokių kūrėjų, ku riams visa buvo duosnių muzų paruošta pačios kelionės pra džioje, kuriems terekėjo tų do vanų pasiekti ranka, buvo na bai nedaug. Dažniausia iš tų, kuriems daugiau duota, dau giau ir reikalaujama. Kai kal bama apie tai, kad, štai, paga liau menininkas atrado, save neretai pamirštama, kaip ilgai buvo žvelgta pasaulin, kol už kasdienos daiktų pasirodė jies kotoji vizija; kaip atkakliai ir ilgai buvo pratinta ranka pieš ti pačios meno keistą magiją; naujos tikrovės kūrimą apie riuje ar drobėje spalvomis ir kontūrais. Jieskančio menin in ko kūriniuose yra visuomet jau čia vidinė būtinybė, vertus, jį, kartais metų metus, kurti be gales eskyzų ir kantriai laukti tos valandos, kai trokštamam pasisakymui bus atrastas vienin telis autentiškas, tikras ir savas, nē kieno nepamėgdžiojamas braižas. Toks vidinis brendimas yra panašus į medžio augimą — jo neįmanoma paskubinti, jo neįmanoma nudaoti. Tikta, tada, kai parodoje stovime prieš atliktus kūrinius, galime spręsti kiek tikras yra šis pasau lis, ir ar jį rodas žmogus paži no savąjį pašaukimą.

Antanas Tamošaitis yra ka, tiktai vienas tų retų menininkų, kurie mokėję ilgai ir kantriai laukti. Ilgus metus jis visą paty rimą, žinias, meilę skyrė jau niems menininkams. Tuo me tu jam atrodė pedagoginis dar bas vienintelis tikras ir prasman

gas pašaukimas. Išauginti kūrė ją, pabudinti meilę menui, per duoti mūsų liaudies nežinotų tapytojų, audėjų ir drožėjų sa vaimingą pasaulį, sukurti savo šalies augštą meninę tradiciją, visa tai jam atrodė lygiai svar bu, kaip jieskoti savo meninės tiesos. Todėl jis, tarsi, liko nuo šalė įvairių triukšmingų, mō dingu, dažnai tik vienadienių, manifestacijų. Dalyvavo nedaugelyje parodų, rodydamas nuo saikaus akademiško stiliaus, mi norinės spalvų gamos ir papras tos liaudiškos tematikos, pavci kslus. Tačiau, kaip šioji jo pa roda liudija. Tamošaitis, tar daugelio darbų, nebuvo pamir šęs pačio pagrindinio gyvo kūrėjo uždavinio; jis stebėjo vi sę modernaus meno gyvenimą atydziai ir ramiai, jieskodamas jame savo paties, lētai besikris talizuojančio, stiliaus. Tasai sti lius turėjo būti visiškai naujas, nesekęs nė kuo ir nē vienu, ta čiau išsakęs visą jo spalvino gyvenimo tikslą ir troškimus. Viena tasyk Antanas Tamoša itis žinojo labai gerai — jo me ninio pasaulio forma ir turinys turės susikurti iš savos žemės bevardžių menininkų tradici jos, kurioje jis imatė visas mo dernaus meno galimybes ir tra nsfiguracijas. Lietuvių liaudies menas, jo giliu įsitikinimu, gi mē iš tų pačių versnių kaip ir visas naujasis dvidešimtojo am žiaus kūrėjų pasisakymas. Sa voji tautodailė subtiliu spalvin gumu, įdomia raštų stilizacija, formų paprastumu siūlė tūk tančius dar nenaudotų ir nenu matytų galimybių, kurias tiktai dalis mūsų grafikų tebuvo, vie na kita proga, savaip interpre tavę.

Lietuviškas moderni mas būtų tikslus pavadinimas naujiesiems Antano Tamošai čio kūriniams. Ne banali imita cija liaudiškųjų formų, bet sa vos žemės kūrėjo savaimingas traktavimas kiekvieno siužeto jieskant savitais braižais visu reikiamų komponentų savojo meninėj tradicijoje, per šimtme

A. Tamošaitis.

Tėviškes namai.

čius manifestuotojų kopyltstui pių medyje, staklėse, apyvo kos išdirbiniuose ir gyvenamuo se statiniuose, kraitinių skrynų metaliniuose iškalinėjimuose. Lietuviškas modernizmas — naujųjų laikų meninė sampra ta, išauginta savosios tautinės dailės dvasioje. Lietuviškas mo dernizmas — sava harmonija, savas stilius, sava spalva, sava kompozicija, aprėpianti visas įmanomas temas.

Antano Tamošaičio tapyba, sudaranti didžiąją dalį jo naujo sios kūrybos, turi aiškų ir vien tišą, labai charakteringą ir sa vitą stilių. Statistikos, dekoratyvios, ornamentinės plokštū mos, padalintos labai organi ška rėmine armatūra, sudaro kiekvieną kartą, gerai apgalvo

tą kompozicinę ir tematinę vi sumą. Plokščių spalva vien tai padengta, laikantis liaudiš kos tradicijos. Koloritas turti gas ir gyvas, savo garita gnia ningas savo liaudies tapybai. Kompozicinės detalės sudalin tos tarsi seno sidabro ar bron zos įrėminimais, skiriančiais spalvinius kontrastus bei dėni nes varicijas. Siužetų traktavi mas liaudiškai paprastas, sti ližuotas į pačias būdingiausias i būtiniausias užuominas. Daili ninkas šį savo stilių valdo be jokio forsavimo, lygiai organi š kai sprendamas mistiškai lau diškus (płg. Drobiniamie soss te) arba grynai estetinius užla vinius. Būdinga Antano Tamo šaičio tapybai susilaikymas nuo Nukelta į 5-tą psl.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laik raštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas, Eina penkti metai. Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS 1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA. Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIETUVIS SPECIALIZUO JASI TELEVIZIJOJE

JONO MEKO FILMAS LAIMĖJO PREMIJĄ

Tautietis V. Vaitiekūnas gy venęs Toronte, pasirinko televi zijos parengimų specialybę. Jis išėjo specialius kursus ir buvo išvažiavęs specializuotis tuve sr tyje į Angliją. V. Vaitiekūnas yra paruošęs jau pastatymų, nors tiems pastatymams turėjo labai mažą medžiagą.

Kai Nepriklausomoje Lietu voje pasirodė, žinia kad Kana dos lietuviams, greta kitų tau tinių mažumų, yra rūpinamasi gauti radio ir televizijos pasta tymų, tai V. Vaitiekūnų gerai pažįstas p. Marčiukaitis specia liai buvo atvykęs iš Pembroke. Ont. į Ottavą, kad galėtų apie tai duoti informaciją į KLB Krašto Tarybos posėdžius suva žiausiems. Taigi, labai yra ma lonu, kad yra žmonių, kurie gy vai seka mūsų gyvenimo ap raiškas ir į jas atsiliepia.

Kol kas apie radio ir televi zijos programas per CBC (val dinį) kanalą tiek težioma, kad valdžia yra tai pažadėjusi, bet kokia forma tai bus ipavi dalinta, dar tebesvarstoma.

PROF. A. PAPLAUSKAS.

-RAMŪNAS,

dirbęs Ottawos u-to Palygin mojo Auklėjimo Centre, kreipe si į Tarptautinę Montessori d įją, prašydamas informacijų, ku rios įgalintų jį skleisti Montes sorį metodą Kanadoje. Šitą ži nią duoda Tarptautinės Mon tessori dr-jos leidžiamas mėne tenis „Communication“, 1962 metų nr. 2.

AL MONTESSORI DR-JA

šių vasarą suruošė kursų mer gaitėms (baby sitters) ir dvie jų savaičių kursų motinoms. Kursus mergaitėms vedė M. Varnienė, motinoms — D. Pet rutyte. kursų užbaigimo proga buvo suruoštas išvažiavimas į Marijonų Seminarijos sodą. Ta pačia proga buvo pasveikin ta M. Varnienė gimtadienio pro ga.

New Yorke gyvenančio, lei džiančio kino žurnalą „Film Culture“, poeto Jono Meko ku rio „Semeniškių idilės“ Mont realy laimėjo V. Krėvės vardo premiją, — filmas „Medžių ginklai“ (Guns of Trees) tarp tautiniame filmų festivalyje Ita lijoje laimėjo pirmąją premiją.

SVIESOS - SANTAROS FILISTERIŲ SUVAŽIAVIMAS

šiemet įvyko J. Bačiūno farmo je „Tabor“. Suvažiavimas bu vo labai gausus, labai gyvas ir labai darbingas. Jis pasižymė jo naujų idėjų pakilimu. Buvo svarstymų ir diskusijų, kurios išryškino laisvojo lietuvių nu si teikimus.

Suvažiavime ypač gyvai reiš kėsi istorikas p. Trumpa, Dr. H. Nagys ir kt. Dr. H. Nagys vedė literatūros kursą. B. Vait kūnaitė - Nagienė turėjo pas kaitą apie šoki.

Suvažiavimas, besireiškęs idė jų gyvumu, žada išsiveržti į kažką naują, veiksmingą, ką tu rės parodyti ateitis.

BANAČIO OPERA IŠVERSTA ANGLIŠKAI

K. V. Banaičio operą „Jūra tē ir Kastytis“ angliškai išver tē Nadas Rastenis, teisininkas poetas. Žodžiai įrašyti į leidžia mą klavirą ir jau paruošti spau dai. Tai labai geras sumany mas, kad opera leidžiama lietu vių ir anglų kalbomis.

KULTŪROS KONGRESO DAILĖS PARODOJE

dalyvaus apie 60 dailininkų, vi sokių pakraipų, tiktai vienu dar bai turės pereiti per Jury ko misijos koštuvą, o kitų darbai be to koštuvo. Taip pareiške dail. V. K. Jonynas, kuris tvar ko dailės parodą.

Dailės parodos patalpos lai džia išstatyti apie 120 darbų.

1963 MT. SAUSIO MĖN. IŠ SPAUDOS IŠEINA ORIGINALIAUSIA KNYGA, KOKIOS LIETUVIŲ KALBA DAR NEBUVO IŠLEISTA

WINNIPEG, Man.

V. IR M. ZAVADSKŲ SIDABRINIS JUBILĖJUS

Rugsėjo 8 d. Kanados Lietuvių klube Manitoboje įvyko V. ir M. Medardo Zavadskų vedėjų sidabrinės sukakties paminėjimas, suruoštas jų artimųjų draugų ir pažįstamų: M. Vidriakas, K. Pranėvičius, Daubarai, Steponavičiai, P. O. Gudžiūnai, M. Šarauskas, M. Bukauskas, Stanevičiai, J. M. Januška ir kit.

Salė buvo perpildyta jų draugų ir pažįstamų. 6 val. prasidėjo bendros pagerbtuvių iškilnės, kurias atidarė M. Vidriakas, apibūdinęs V. ir M. Zavadskų nuveiktus darbus Lietuvių visuomenėje.

Vakarienės metu kleb. kun. J. Bertašius išsamiai apibūdino Zavadskų šeimą ir davė atatinamų pavyzdžių iš bendro žmogaus šeimyninio gyvenimo.

Po to sveikinimo žodį tarė K. L. B-nės Winnipeg apyl. v-bos vicep. Eug. Kalasauskas ir „Kanados Lietuvių Klubo Manitoboje“ p-kas J. Demereckas. Linkėjimus pareiškė Jurgis Januška, Henris Samulaitis ir Lillian Samulaitienė. Studentė Gražina Zavadskaitė nuodžiūnai pasveikino savo tėvelius ir dėkojo svečiams už gražų pagerbimą. Iteikiamos gausios ir gražios dovanos.

Taria žodį savanoris - kūrėjas Povilas Liaukevičius. Vlado Steponavičius ir vakaro šeiminių vardu O. Gudžiūnienė. Zavadskų dukra Gražina, studijuojanti Chicagos universi-

tete, paskaito draugų sveikinimo telegramas.

M. Vidrikas kviečia visus solenizatus sugiedoti ilgiausių metų. M. ir V. Zavadskai padėkoja už gausingas dovanas ir pobūvio surengimą.

Tenka pažymėti, kad pp. Zavadskai, o ypatingai Vera Zavadskienė labai gyvai yra įjungusi į lietuvišką veiklą Winnipeg. Jie vieni iš pirmųjų klubo statybai aukėjo 200 dolerių. Vera Zavadskienė eilę metų yra išbuvusi klubo valdyboje sekretorės pareigose. Įsisteigus KL B-nės skyriui, ji vėl aktyviai dalyvauja ir išrenkama į v. d. arba į revizijos komisiją.

Pradėjus statyti Winnipeg lietuvių parapijos bažnyčią, jie ir čia ateina su aukomis ir visokeriopa parama. Jie skaito įvairius lietuviškus laikraščius, o „Nepriklausoma Lietuva“ jų namus lanko nuo pat įsisteigimo pradžios. Jie jau nuo pat pradžios yra pirkę „Nepriklausomos Lietuvos“ sėrų, o paskutiniu metu, prisidėję prie NL Mašinų Fondo.

Todėl nenuostabu, kad šių asmenų sukaktuvių minėjime salėje vietų pritrūko. Vėrai ir Medardui Zavadskams tenka palinkėti geros sveikatos ir laimingai sulaukti 50 metų - auksinių sukaktuvių. Kstr.

NL red. prisideda prie gražiausių sveikinimų ir Jubilėnams linki ilgo ir laimingo gyvenimo!

DAIL. A. TAMOŠAITIS...

Atkelta iš 4-ro psl.

totalios abstrakcijos, nes kiekvienoje kompozicijoje ir gerai apgalvoto užmąnyto salygojimas. Todėl paskiru plokštumų sudėstymas išvengia atsitiktinumo bei dirbtinumo. Bendrai Tamošaitis tapyba išbaigta kiekvienoje mažiausioje detalėje. nė vienoje kompozicijoje nepastebima skubotumo, nerūpestingumo, netikrumo. Išlaikta, išnešiotą toji kūryba ir apgalvotas kiekvienas niuansas.

Lygiai tie patys elementai ir tas pats braižas randami Antano Tamošaitio akvarėlėse ir grafikoje. Ir tai, be abejo, naujosios dailininko kūrybos stiprybė. Savito stiliaus suformavimas ir gebėjimas juos spręsti visose tematinėse užduotyse visose technikose, yra dailininko, rašiusio save, žymė. Akvarėlės, išlietos akademišku užtikrintumu, švariai, lengvai, žaislinai, meistriškai panaudojant po-

pieriaus faktūrą ir prasišvietimus, iš esmės, tačiau, neruolsta nuo bendrojo tapybos kūrinių stiliaus nei savo tematinė atranka, nuotaika, dvasia, nei savo atskiru formaliniu detalių panaudojimu arba traktuavimu.

Antano Tamošaitio grafika turtinga tematiniais variantais, formaliniais išradimais ir sprendimais. Joje ypačiai ryškiai naujojo stiliaus ieškojimo raida: nuo pirmųjų, dar realistinėje dvasioje atliktų, kompozicijų tolydžio pereinama į konstruktyvinį traktavimą, kompozicines detales įreminančios linijos stiprėja, ryškėja, piešinys kaskartą griežčiau stilizuojamas ir suvedamas į beveik simbolinės kokybės sakini. Lygiai greičiau, tačiau, randame ir subtiliai niuansuotų pusėsšėlių šerkšnines šalčio gėles, tarsi pačios žiemos pieštas ant lango stiklų

ir dusliam fone drąsiai įkomponuotus fantastiškus tvarinius ir aitvarus, praplečiančius gausų grafikos darbų pasaulį ir kartu atskleidžiančius daugelį šio stiliaus imanomų variantų bei neišnaudotų galimybių. Iš ties, vartydamas šiuos šimtus grafikos lakštų pradėti suprasti, kaip kruopščiai, ilgai ir atkakliai formuojamas savitas dailininko braižas, kiek daug žmoniškos patirties, svajotų, matyt, tikėto ir trokšto pasaulio turinti būti sutelkta ir suldyta suvyje ir kiek paprasto, sunkaus darbo idėta, kol ranka tampa šio vidinio pasaulio mediumu ir sugeba linijomis ir šešėliais, kontūrais ir spalvomis jį išreikšti taip, kaip dailininkas norėtų.

Kiekvienas dailininkas savaip atranda save ir savo stilių. Antanas Tamošaitis rado savo žmoniškąjį kelią į dailę labai seniai, turbūt, jau tada, kai pirmą kartą Lietuvos sodžiuje pamatė liudinčio Dievo statulėlę ažuole. metinį staklėse, kopyltulpi senose kapinėse, nuostabių raštų prikrautas krautines skrynias. Visa tai liko jo sąmo- nėje su vasarų ir žiemų daugumi, spindinčiais beržynais, rudenio sielvartingais vakarais, ramiomis upių tekėm ir skaidrių ežerų sietuvom. Liko sąmonėje liaudies menininko sukurtasai pasaulis savos žemės fone. Ir taip buvo lemta šiam dailininkui, kad visa tai susikristalizavo po metų eilės, ramiai ir dėsningai, lyg pačios gamtos brandama, į savitą kūrybinį pasaulį ir savitą dailininko stilių tiksliai svetimam krašte, nuošaliai didžiųjų miestų, kur vyks ta triukšmingas naujosios epochos gyvenimas. Ir taip ištolo, žvelgdamas iš ramios gamtos, prieglobščio, prie didžiųjų Kanados vandenų, dailininkas Antanas Tamošaitis rado laimingą sintezę tarp nervingų naujųjų amžių meno įieškojimų ir eksperimentų ir tarp savos žemės dievdirbio paprasto, tylaus ir

nuolankaus meno. Sintezę, padėjusią jam atrasti savo meninę asmenybę ir savo stilių, kuriame anksčiau pavadinome lietuviškojo modernizmo vardu. Henrikas Nagys.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Generolo Gydytojo VLADO NAGIAUS - NAGEVIČIAUS gyvenimo ir darbų apžvalga. Redagavo D-ras B. Matulionis. 1962 m. Leidėja Veronika Nagevičienė. Kalbos patarėjas Antanas Giedraitis. Viršelį ir vinjetes piešė dail. Vytautas Raulaitis. Monogramą piešė V. I. Stančikaitė - Abraitienė. Spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn., USA. Kaina nepažymėta. Leidinys liuksusinis, gražiai iliustruotas.

TECHNIKOS ŽODIS Nr. 6 (76), liepos - rugpjūčio mėnesių. Įdomūs V. Švipo straipsniai apie oro muzėjų Kaune ir architektūrinių stilių kitimą.

Kanados lietuvių IX DIENOS METRAŠTIS. Windsor, Ontario. 76 pusl. Kaina 1 dol. leidinys iliustruotas. Jis svarbus tuo, kad jame yra atspausdinti visi tikslūs Kanados Lietuvių Bendruomenės statutai. Kadan gi ateityje statutai nebus spausdinami, o tebus spausdinami tiksliai statutų pakeitimai, jeigu tokie bus, tai šį Metrašį reikėtų įsigyti visiems bendruomenininkams, o apylinkėms jis būtina reikalingas.

„MŪSŲ VAIKAS“ yra naujas Montessori dr-jos leidinys, skirtas Maironio Metams paminėti. Leidinys neperiodinis, saidedas iš 44 pusl., viršelis darytas dail. A. Varno, redaguojas S. Vaišvilienė. Leidinį galima užsisakyti šiuo adresu: „Mūsų Vaikas“, 7724 So. Albany, Chicago, Ill., prisiunčiant auką \$1.00.

● Darmštatė, Vokietijoje, susikūrė naujausių muzikų organikos būdų, atsisakant nuo įprastų būdų, atsisakant nuo įprastinių.

Mirtis sovietiniame pragare

Iš H. Tautvaišienės Tautų kapinynas Sibiro Tunoroje.

19. Ir į Arktį atvežta Ašmantienė niekad nenusimindavo. Ji dažnai kalbėdavo apie save, kad galinti daug dirbti, kad ir įvairiausius darbus. Besidžiaugdama gautu ligoninėje darbu, ji buvo labai patenkinta savo vaikų sveikata ir smarkumu. Vežama į Trofimovską, ji buvo taip pat geros nuotaikos: juokavo ir, kai mus iškėlė į krantą, šnekėjo, kad čia pasiliksime tik tol, kol atplauks jų laivai, kuriais tikrai

keliausime į Ameriką...

Ši moteris tada nepagalvojo, kad jai teks dėl savo vaikų skaudžiai verkti, kai ji kiek vėliau pamatė prie ko neišvengiamai viskas ėjo. Ji vis dar laikėsi, kad nepakriktų jos nervai.

Ašmantienės kūdikis mirė tuojuo, atvykus į šį kraštą. Jos 5-rių metų amžiaus mergaitė mirė, jai esant ligoninėje. Jos vyras buvo Krasnojarsko sto vyko. Tai toks buvo šios optimistiškai nusiteikusių ir darbščios moters ir jos vaikų gyvenimo galas.

Man su kita moterimi teko gabenti septynerių metų amžiaus mergaitę į kambarį, kur buvo sutelkti vaikai - našlaičiai. Ištuštėjusio barako kurtėje, žvakės šviesai paryškinant ap- rūkusias lentų sienas, tos šviesos prieblandoje tyliai nė nekrustelėdami vienišai stovėjo keletas vaikų - našlaičių su veidukais be išraiškos ir vaikiško gyvumo. O čia pat niūri su aprišta galva moteris kiek pasi- lenkusi maišė besikūrenančią krosnelę. Palikusios mūsų atvežtą mergaitę - našlaitę, sku-

bėjome iš patalpos, pavadintos „prieglauda“. nes jau per daug baisyti vaizdų buvome matę. Tačiau dar baisesnis jausmas mus apėmė, pamąčius šios „prieglaudos“ vaikus - našlaičius, pasilikusius be tėvų. Mca aiškiai jautėme, kad išėjusios už durų palikome ten didį šiems našlaičiams bolševikų nusikaltimą, bet privaldėme tylęti.

Jei šie vargšai vaikai, išlikę gyvi, paaugs, tai jiems įkals galvas, kad jie turi garb

TORONTO

SPRINGHURST'O VASARVIETES NAUJIENOS

Rugpjūčio 18 d. įvyko vasarvietės savininkų susirinkimas. Buvo išrinkti valdomieji organai ir parinkti kandidatai ateinančioms Mettawasaga Council rinkimams.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad balsuotojų sąrašai sudaromi iš turto įkainavimo sąrašų (Assessment Rolls). Balsavimo teisę turi ir vyrai ir žmona, nežinint, kad turtas yra tiksliai vieno asmens vardu registruotas. Labai svarbu patikrinti įkainavimo pranešimą (Assessment notice), kad ir žmonos ir vyro vardai ir pavardės figūruotų tame pranešime. Jei kurio nors savininko pavardė bus praleista, draugijos valdyba vėliau pairformuos, kas darytina, kad putektume į balsuotojų sąrašus. Mums yra kiekvienas balsas ne paprastai svarbus, ypač, kai mes norime sutvarkyti savo vasarvietę, apsaugoti jos gerą vardą ir tuo pačiu, pakelti turimo turto vertę.

Vasaros metu buvo apeiti ir apklausinti visi vasarvietės savininkai ir iš jų surinkti žinių buvo sudarytas sąrašas su pavardėmis ir telefonais. Turėdama šį sąrašą, valdyba dabar pajėgs kiekvieną apūrinti tiksliai ir greitai informaciją.

Susirinkimui buvo pristatyti šie kandidatai, kurie atstovautų ir gintų mūsų interesus Motte wasaga Council.

1. Mr. Jack Wilson, ilgameitis šios apylinkės prekybininkas. Dabartinis vietinės mokyklos tarybos narys.

2. Mr. Harry Lucas, pensininkas, ilgameitis šios vietovės gyventojas, turįs gerą patyrimą vietiniuose reikaluose. Anksčiau buvęs 14 metų Staynerio apylinkės tarybos nariu.

3. Mr. Robinson, advokatas, turįs didelį patyrimą savivaldybės reikaluose, o taip pat plačias pažintis. Buvęs Ontario parlamento narys.

Valdomųjų organų apskaičiavimu, rinkimo akcijai pravesi reikėtų apie 650 dolerių. Susirinkimas vienbalsiai išreiškė pageidavimą, kad kiekvienas vasarvietės savininkas paskirtų tam reikalui penkis ar dešimt dolerių. Susirinkimo metu rinkliava davė \$178 grynais pinigais ir \$88 pasižadėjimais. Visi, kurie dar tos duoklės neatliko, prašomi susitikti čekių dr. jos išdininkei: Mrs. Agnes Razgys, 71 Indian Grove, Toronto 3, Ont.

Šiuo metu į valdomuosius organus įeina 16 asmenų. Per rinkti tie patys asmenys, įtreukiant 3 naujus. Iš lietuvių grupės:

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Barristers, Solicitors, Notary Public.

35 Heyden Street (netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

A. E. McKAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.

1008 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street,

LIETUVIAI KURIA LIETUVISKĄ ŠEIMĄ

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuviškos savo aplinkumoje, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaaptis garantuota. Patarna vimas nemokamas, nes reikalas tautinis ir patriotinis.

pės į šį organą įeina: A. Ruzgienė, p. Dagienė, architektas Šalkauskis, inž. G. Šernas ir L. Adomavičius. Buvęs.

WASAGA LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

Gal šiandien nerasi niekur kitur taip tampriai ir į vieną krūvą susibūrusių ir atliekančių gražų vieningą tautinį dvasinį ir kultūrinį darbą, kaip čia „Wasaga“ vasaros atostogavimo laiku būna praedžiama.

Wasaga yra vakarinė „Georgia Bay“ ežero dalyje už 14 mylių ilgio smėlėto negilios vandens pakraščius. Vienos rylios tame tarpe lietuvių susibūre į vieną krūvą, pasistatę kas sau patinkamą, sulig skonio, va sarnamėlius.

Pačioje centrinėje lietuvių apgyventoj vietovėje, Toronto Šv. Jono Krikštytojo parapijos vardu yra pastatai, kurių vienas buvo paverstas į bažnyčią. Kas sekmadienis čia yra laikomos pamaldos. Pamaldose ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai gausiai dalyvauja. Už šito bažnytinio pastato yra vaikučiams vasaros atostogavimo stovykla.

Kas vasara po kelias savaites vasaruoja pora šimtų vaikučių ir dovybė kun. Pacevičiaus, gražioji tautinė ir dvasinė nuotakoj laiką praleidžia. Kaip malonu matyti ir girdėti visas apieigas atliekant tautine kalba — maldą už tėvynę ir tautos būrą, giedant, matyti nuleidžiamą kas vakaras mūsų tautos tispalvę vėliavą.

Garbė tiems tėvams, kurie savo vaikus leidžia į tokias pobūvio vietas.

Čia dr. Pacevičius pastoviai gyvena ir ne vienas susirgusiam suteikia medicinę pagalbą. Pedagogas Rinkūnas dažnai čia matomas. Ir daug kartų atostogų laikotarpį praleidžia. Iš USA lietuviai čia taip pat apsilanko.

Toliau rytinėje dalyje už Wasagos Toronto Tėvų Pranciškono Priskėlimo parapijos vaikučių stovyklavimo vieta gražiame pušyne.

Šitą vietą teko aplankyti jau stovyklavimo laikui užsibaigus.

Man šitą vasarą ilgesnį laiką teko praleisti čia, Wasagoje ir daug sutikti kitų tautybių žmonių ir su jais plačiau išsikalbėti, tai visi kitataučiai augštai lietuvių įvertina už jų vieningumą ir kultūringumą.

Nuo lietuvių apgyventos vietovės, einant prie vandens, yra labai graži smėlėta vieta. Tik ties šita vieta, keleto mylių ilgio pakrantei, trūksta sanitarijos priežiūros ir patvarkymo. Kas tame čia yra kaltas?

Dabar jau baigiasi čia vasaros rojimo laikas, nes vaikučiai grįžta į mokyklas, o jų tėvai — į darbus. Tat palikime sveiki ligi kitų metų vasaros, kol susitiksim Wasagoje ir Georgian Bay šiltam vandeny ir jo pakraščio įkaitusiam nuo saulės smėlyje ilsėtis.

V. Sibulis.

● Sol. St. Baras rugsėjo 9 d. labai sėkmingai koncertavo Kalfornijos Lietuvių Dienoje, Los Angelėje. Dainavo lietuvių liaudies dainų, pasaulinių operų arijų.

TAUPYK IR SKOLINKIS

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA“

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 8%.

Už paskolas moki — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdrausios. Visų narių gyvybė apdrausta santaupa dydy.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus šeštadienius ir sekmadienius,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai penktadieniais ir pirmadieniais.

1000 Kalėdinių siuntinių be uždarbio

ŠTAI IR VĖL, prisilaikydami jau šeštus metus savo tradicijos, siūlome 1000 specialių Kalėdinių siuntinių be uždarbio, gamybinėmis kainomis, savo klientams lietuviams visame pasaulyje. Parodydami Kalėdų progą šventinį mostą ir stengdamiesi atsidėkoti už tą didžiulę nuoširdžią paramą, kurios esame susilaukę praėjusiais metais, atsisakome uždarbio ir esame parinkę savo gerbiamųjų lietuvių klientų gerui vėl 4 specialius išskirtinės vertės ir rūšies kalėdinius siuntinius.

YPATINGA PROGA Jums pasinaudoti tokiu vienu kartą per metus įvykstančiu Kalėdiniu pasiūlymu. Tiksliai 1000 Kalėdinių siuntinių be uždarbio, dėl to užsakymus siųskite tuojau, kad nebūtų nusivylimo.

KALĖDINIS SIUNTINYS NR. 1. Jį sudaro:

3¼ jardu vilnonės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam kostiumui, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pasirenkama iš 6 medžiagų).

8 jardu sunkiojo rajono, languoto, 2 suknėlės ar 2 moteriškiems kostiumams, juodai balto, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto.

3 jardu dirbtinio šilko tafetos, tinkamos pamušalams, suknėlės, bliuzėms ar apatinėms, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos.

Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$45.50 J. A. V. valiuta skaitant.

Kalėdinė kaina (be uždarbio) yra tiksliai (įskaitant visus mokesčius): \$39.50 J. A. V. valiuta skaitant.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (dvigubas Nr. 1 siuntinys). Jį sudaro:

6½ jardu vilnonės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pasirenkama iš 6 medžiagų).

16 jardu sunkiojo rajono, languoto, 4 suknėlės ar 4 moteriškiems kostiumams, juodai balto, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto

6 jardu dirbtinio šilko tafetos, tinkamos pamušalams, suknėlės, bliuzėms ar apatinėms, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos.

Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$79.00 J. A. V. valiuta skaitant.

Kalėdinė kaina (be uždarbio) yra tiksliai (įskaitant visus mokesčius): \$69.00 J. A. V. valiuta skaitant.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3. Jį sudaro:

3¼ jardu vilnonės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam kostiumui, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pasirenkama iš 6 medžiagų).

3 jardu vilnonės medžiagos 1 moteriškam ar vyriškam paltui, tamsiai mėlynos, juodos, žalios, mėlynos ar kurnarugio spalvos (pasirenkama iš

HAMILTON

HAMILTONO L. NAMŲ STATYBOS REIKALAS

jau bus įėjęs į septintuosius metus. Tačiau jo pamatų dar ne matyti. Viena iš kliūčių pamatams pasirodyti buvo neturėjimas tam sklypo. Dabar toji kliūtis pašalinta — sklypas jau nupirktas. Dar viena iš kliūčių liko — nepakankamas lėšų turėjimas. Nors lėšos kas savaitę plaukia į kasą iš Hamiltono ir kitose vietose gyvenančių tautiečių, bet jų dar daugiau reikia. Šiuo metu jau yra antras akcininkų būrys, tačiau jis galėtų būti dar gražesnis.

Kaip jau pradžioje minėjau, su šia idėja jau įžengta į septintuosius metus. Laikas toks, kurio pilnai pakanka apsispręsti Vienaip ar kitaip. Betgi sprendimas tegali būti tik vienas: už L. Namus, jei lietuviais esame gimę ir tokiais norime būti. Pakankamai kiekvienas galėjo įsitikinti, kad mums namai ir gerai sava salė būtinai reikalinga. Turime nemažą skaičių savų organizacijų, kurių kiekviena ruošdama parengimą turi susirasti gerą salę svetimoje pastogėje, už tai sumokėdama didelę sumą nuomos nuosavų pinigų svetimiesiems. Nuo pradžios iki dabar būsimie išmokėję nuomos formoje mažžiausia 20 tūkstančių dolerių. Tai suma, kuri ši-tą reiškia. Savuose namuose turėdami salę, gal taip pat kiek primokėsime, bet tie pinigai pasiliks mūsų pačių ir visų reikalingi. Tiesa, turime savo para-

pijos salę, bet toli gražu jos mums jau nebepakanka — per maža. Mažų salių Hamiltono turime pakankamai. Jos ir sto vi tučios vien dėl to, kad ruzos ir nemodernos.

Statant L. Namus juos reikia pastatyti pakankamai gerus ir su didele sale, taip, kad vėliau nereikėtų nuolat didinti ir lipdyti kaip kregždėi savo gūžtą. Didesnis darbas daugiau pareikalauja, laiko, darbo ir lėšų. Bet jis nėra negalimas, jei tam yra noro ir ryžto. Tų dviejų dalykų mums gi negali trūkti, nes lietuvius yra darbštus, vieningus ir ambicingus. — Tad vyrai, petys gi į petį, pajudinkim žemę — pakubinkim tapetą L. Namų nariais.

Z. Pulianauskas

HAMILTONO SLA 72

KUOPOS NARIŲ

paprastas susirinkimas kviečiamas šeštadienį, rugsėjo 29 dieną, 7 val. vakaro, P. Ročių namuose 12 Elm Str. Narius prašome jame skaitlingai dalyvauti pasikviečiant ir savo pažįstamus, narius. Jeigu būtų neužsimokėjusių mokesčių — prašome susimokėti susirinkimo metu.

Kuopos Valdyba.

KATALIKŲ MOTERŲ

DR-JOS PIRMININKĖ

O. Kaminskienė dėl pablogėjusių sveikatos iš p-kės pareigų pasitraukė. Įvairiais dr-jos laikais prašoma kreiptis, pasilaukiant perėmusių pareigas, p. G. Kažemėkienę.

Mielajai poniai, linkime greitai sustiprėti ir vėl įsijungti mūsų kolonijos darbus. Jūsų pagalba praityje įvairioms organizacijoms, yra gražus pasispydymas visiems. Tad iki greito pasimatymo artimoje ateityje mūsų kolonijos parengimuose.

V. P.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

PRAGIEDRULIAI...

Atkelta iš 2-ro psl.

Tokia yra trumpa ir lakoniška šio suvažiavimo kronika. Tačiau paminint tikrai pačius faktus, dar nėra išryškintas nei pats suvažiavimas, nei organizacija jį sušaukusi.

Santara pradėjusi savo veiklą lietuvių studentų tarpe JAV-se, pirmoji sutelkė liberalių pažiūrų jaunimą, netilpusį kitose ideologinėse grupėse ar organizacijose. Studentų Santara ryžosi auklėti žmogų, laisvose diskusijose įsiekiantį savo kelio. Tarpe humanistinės dvasios ir demokratinio principų viena minčių. Būti atviru kito tiesiai, bet nepaneigti savo žmogiškų jėgų teisių, būti tolerantu, bet neatsisakyti savarankiško galvoti — toks buvo Santaros motto. Aišku, Santaros kelio neįmanoma charakterizuoti viena formule, nes kaip tik prieš formules gyvenime santariečiai pasisakė. Neįmanoma rasti šio sąjūdžio filisteriams bendros nio nusakymo kaip išpažinimas humanizmo ir liberalizmo, ne pasmerkiant įsiekiančio jauno žmogaus, bet jam padedant rasti savo žmogiškąjį pašaukimą. Kurti mūsų visuomeninių ir kultūrinio gyvenimo formą, kurioje nuolat būti gyvas dialektikos, bet ne vienintelės tiesos aksioma. Šie principai gyvi Santaros suvažiavimuose ir pastarajam visos diskusijos ir paskaitos buvo prarastos tokioje dvasioje.

PADEKA

Tebūnie leista mums viešai išreikšti širdingą padėką visiems mūsų draugams montrealiečiams, pas kuriuos mums teko svečiuotis ir būti nuosūdžiai ir gražiai vaišinamiems: A. J. Tamonišiams, Leo Gudams, T. M. Subačiams, B. L. Papaurėliams, J. Urbonavičiams, J. V. Knystautams, S. Stankūnams, K. Juškams, J. K. Gataučiams, S. Ježinskui. Taip pat labai širdingai ačiū K. V. Likams už malonų patarnavimą mums gyvenant pas juos ir pagelbėjimą supirkti ir pasiųsti į Lietuvą mūsų giminėms tiek daug siuntinių. Jeigu ne jūs draugai, tai mums būtų neįmanoma tai atlikti. Mes jus kviečiame atvažiuoti į tą mūsų gyvenamąją salę kampa — Floridą. Kiek leis sąlygos mes jus priimsime ir pavaišinsime.

J. V. Marozai.

Miami, Florida.

DĖL GINTARĖLĖS

ANGLISKAI

Lietuvių Moterų Atstovybės Washingtono Klubui priklauso mano nuolankiausia ir nuosirdžiausia padėka už suteiktą pa-

Sekantį kartą panagrinėsime šio suvažiavimo konkrečius nitarimus ir siekimus. Yra atėjęs laikas mūsų liberaliam frontui pasisakyti išsiaiškinti, kaip gyvybiniais išsivijimo klausimais.

H. Nagys.

GP 2-5

APATINIAI-KOJINĖS-T-MARŠKINIAI

Mosklo - Technikos naujienos

DAUGIAPAKOPIŲ RAKETŲ IŠRADEJAS BUVO LIETUVIS

Lietuvos bajoras

Kazimieras Simonavičius

Enciklopedijose daugiaapako pių raketų išradėju žymimas anglų generolas Kongrevas, bet dabar atrasti dokumentai, kurie įrodo, jog daugiaapako pių raketų išradėjas yra lietuvis. Žemaičių bajorų kilmės, Kazimieras Simonavičius. Ši faktą įrodantis dokumentas yra rastas Vilniaus universiteto mokslinėje bibliotekoje. Tai yra knyga, kurioje nuo 1650 metų buvo surašomi baigusieji Vilniaus universiteto ir įėjusieji mokslinus laipsnius. Toje knygoje yra įrašytas ir Kazimieras Simonavičius, kuris pats save laikė lietuviu ir tas yra pažymėtas jo dokumentuose.

K. Simonavičius yra parašęs ir išleidęs knygą „Didysis arti-

lerijos menas“ 1650 metais Amsterdamo. Jo knyga, apie daugiaapakopos raketas, išleista lotynų kalba, bet po to išversta į prancūzų ir anglų kalbas.

Dėl įvairių sumetimų, ši knyga ilgą laiką buvo slepiama ir tokiu būdu Simonavičiaus vardas buvo atsidūręs užmiršime. Dabar gi visiškai paaiškėjo, kad ne kas kitas, bet Kazimieras Simonavičius, Vilniaus universiteto magistras, mokslus gilinęs ir užsieniuose, buvo daugiaapakopos raketos išradėjas. Kaip žinome, dabar daugiaapakopos raketos neša žemės, Saulės ir kitus satelitus ir visokias kitas raketas. Tai įdomus atrodymas.

NIAGAROS PUSIASALIS

LIETUVIAI VAIKAI

GABŪS MOKSLAI

Lankant lietuvių „N. L.“ vėjauš metu, aplankiau ir p. Vaičius Merrittone. Vaičiai yra gerai išsilęę, nes abu yra darbštūs ir moka tautai gyventi. Namą išsimokėjo ir sutaupę pinigų, nusipirko naują švevoletę. Pp. Vaičiai su malonumu užsi sakė NL, parėmė Hamiltono tautiškių namų statybą ir pareikė, kad parduočiau ir lietuviškų knygų. Tai labai gražu, kad viena šeima taip stambiai paremia lietuvišką veiklą.

Pp. Vaičiai augina dukrą Lindą ir sūnų Antaną. Linda baigė 4-tą skyrių ir pasiūlymą: paįsyboje. Antanas baigė 2-rą skyrių ir Glen Merritt mokykloje pirmąją. Jam teko ir pirmojo mokinio visoje mokykloje diplomas. Antanukas yra gabus visose šakose, bet matoma tikroji pagal savo amžių, reiškia si nepaprastu gabumu. Sekmės!

„N. L.“ LOTERIJOS PLATINIMAS VYKSTA

SEKMINGAI

Visų pirma aplankiau žymų visuomenininką, dabartinį St. Catharines B-nės pium. A. Gverzdį. Kadangi p. Gverzdys irgi platina „N. L.“ loterijas

galbą Gintarėlei, išleidžiant ją anglų kalba (Amberella).

Patirtas mielys mano Sesijų didelis pritarimas, malonūs pažadai propaguoti Amberella'ą padarė mane ir dave vilties išleisti mūsų žvejų legendą anglų kalba. Taip pat sukėlė manų neužmirštamo dėkingumo jausmą — ir dabar stovi prieš akis mieli, užsidedę Sesijų veidai ir prieteliški raginimai „nepadėti

RUGSEJO 29 D., ŠEŠTADIENI, DELHI, ONTARIO,

Londono Vyskupijos lietuvių šventė

MONTREAL

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ LEIDYKLOS PER TVARKYMO DARBAI

Viena mašina jau statoma. Meno loterija vyksta toliau. Dalinis NL vajeus užbaigimas bus gruodžio 1 dieną.

„Nepriklausomai Lietuvai“ spausdinti automatinė mašina atvežta praėjusią savaitę. Įkrauti į NL patalpas teko pro dvi gubų langą, panaudojant kraunius. Rugsejo 21 dieną mašina pradėta jau statyti. Pradžioje prie jos dirbo 7 asmenys, o dabar stato 3 mechanikai. Dabar vyksta labai intensyviai, nes šeštadienį ir sekmadienį mechanikai dirbo nuo 8 val. ryto iki 11 val. nakties. Bet mašinos statymo darbas dar užtruks bent iki pusės sekančios savaitės.

Mašiną atvežus, visas mūsų patalpas jos dalimis užkrovė ir suvaržė mūsų darbą, todėl sekančią savaitę „Nepriklausoma Lietuva“ neišeis. Labai atsiprašome, kad anksčiau skaitytojų neįspėjome, nes tai iš viso ne numatytas įvykis.

Dabar vyksta NL Meno loterijos bilietų platinimas. Dage, kas bilietus jau gavo, jau atsiuntė ir skirtą už 3 bilietus dolerį. Labai nuoširdžiai dėkojame. Malonu konstatuoti, kad daugelis tautiečių ne tik patys siunčia už loterijos bilietus pinigų, bet dar atsiunčia ir adresą, pagal kuriuos galima pasiųsti bilietų ir pakviesti „Nepriklausomą Lietuvą“ pranešimais. už tai esame dėkingi.

Meno Loterijos užbaigimas paskirtas gruodžio 1 dieną, šeštadienį, Aušros Vartų salėje. Salė jau pažadėta, o tam vakarui kviestojo. neseniai iš Lietuvos atvykusio geologijos inžinieriaus Juozo Miklovo atvykti tai dienai į Montrealį ir čia padaryti pranešimą, sutikimas gautas. Tikimasi, kad šis vakaras bus ir įdomus ir naudingas.

Montrealio Spaudos būklės ateinančiais metais paskirtas vasario 16 dienai, Slovakų salėje. Nepaprastai sunku buvo gauti salę — vasario 16-ji buvo vienintelė laisva diena, nes salė visiems jau metams išnuomota.

● NL Bendrovės direktorų posėdis šaukiamas šį penktadienį, rugs. 28 d., 8 val. vakaro NL redakcijoje.

Dr. J. ŠEMOGAS

5441 Bannantyne, Verdun.

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2—4; 7—9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2—4 p. m.
trečiadienį 7—9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.

Siute 419, tel. UN 6-8235

Namų tel.: MU 1-2051.

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas

Dr. R. CHARLAND

78 St. Joseph Blvd. W.

VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.

Tel.: LA 2-7236

LIETUVISKOSIOS MOKYKLOS JAU PRADEDA DARBĄ

Šeštadieninės mokyklos pradeda darbą šį šeštadienį 9 valandą ryto.

Aušros Vartų ir Dr. V. Kudirkos vardo mokyklos darbą pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 29 dieną 9 val. ryto tose pačiose patalpose: Aušros Vartų — Cote St. Pau, 5525 Angers Street, prie kurios kampo su stoja Chulrch gatve kursuojąs autobusas, ir Dr. V. Kudirkos — Rosemoute, 3125 Dandurand, kampas 8 Avenue. Visi tėvai lietuvių kviečiami būtinai savo vaikučius į mokyklą šį šeštadienį. Vaikams, kurie nemoka kelti bėti lietuviškai, prie mokyklos veikia paruošiamasis skyrius. Visi jauskime pareigą savo vaikučius siųsti į lietuviškas mokyklas.

Augštesnieji lietuviškieji kursai mokslo metus taip pat pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 29 dieną, 10 valandą ryto mokykloje, kuri yra Demarchais ir Lorandau gatvių kampe, netoli nuo Aušros Vartų bažnyčios, toje pačioje mokykloje, kurioje ir pernai tie kursai veikė. Vaisi baigusių šeštadienines mokyklas kviečiami Kursus lankyti. Be to, kviečiami į Kursus ir tie įtaunuoliai bei jaunuolės, kurie nelankė šeštadieninių mokyklų, bet kurie jau yra peraugę šeštadieninės mokyklos amžių, tačiau nori išmokyti lietuviškų dalykų. Pernai tokių mokinių buvo, ir jie labai gerai Kur sus pabaigė. Visi tie jaunuoliai kviečiami kursus lankyti, o tėvai prašomi savo tokius jaunuolius paraginti Kursus lankyti.

Veiks ir Seminaras.

Baigusieji Augštesniuosius Kursus, kviečiami lankyti Seminarą, kuris šiemet susisikirsto į 3 grupes. Pirmoji grupė ty, kurie Kursus pabaigė šiemet ir pernai, pradeda šį šeštadienį toje pačioje mokykloje, kur veiks ir Kursai, tik 12 valandą, ne 10, kaip Kursai. Į Seminarą taip pat kviečiami ir studentai, iš kurių numatoma sudaryti atskira grupė. Žodžiu, lietuviškąjį švietimą kviečiamas įjungti visas lietuviškasis jaunimas. Visi kur nors ateikime ir įsijungti kas neaišku, vietoje įsisiūskinsime.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

3938 Rosemont Blvd.

RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja

1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.

WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

168 Notre Dame East,

Suite 206

Tel.: UN 6-2065

Tel.: 671-7494. 7—9 v. v.

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 901

UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur

LaSalle. DO 6-1570

— 5 v. po p. vyskupo J. C. Cody sutikimas; pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje.

— 6.15 iškilminga vakarienė Belgų salėje.

Meninėj daly:

Windsoro lietuvių choras, diriguojamas muziko J. Sodačio, Hamiltono tautinių šokių grupė, vadovaujama p. G. Breichmanienės.

Lietuviškos spaudos ir tautodailės parodos.

Pasilinksminimas, geras orkestras, loterija, bufetas.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

Komitetas.

AUŠROS VARTŲ

PARAPIJOS ŽINIŲ

Kardinolas Leger prieš išvykdamas ilgam laikui į Romą, į Vatikano santarybą, labai nori susitikti su savo visos diocезijos parapijiečiais. Tam tikslui spalio 2 dieną, 8.15 val. vakaro, prie šv. Juozapo šventovės Montrealyje, tikintieji renkasi masinei procesijai į šv. Juozapo baziliką. Čia kardinolas laikys šv. mišias ir pasakys pamokslą anglų kalba.

Visi tėvai nuoširdžiai prašomi savo vaikučius atvesti lietuviškon mokyklon. Būtų nepaprastai gražu, kad visi vaikučiai mūsų kolonijos lankytų lietuviškas mokyklas.

Sekmadienį iškilmingą Sumai laikys klebonas Tėvas J. Borevičius, S. J., dėkdamas Visagaliui už didįjį kunigystės malonę.

Sumos metu pamokslą skaitys Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas Placidus Barius, pranciškonas.

Choristai-ės labai prašomi: šią savaitę dalyvauti choro repeticijsose.

Antroji rinkliava buvo ypatingiems parapijos reikalmams Pildant Montrealio miesto potvarkius turėjome parapijos patalpose įtaisyti gesintuvus ir salėje pavojaus atvejui šviečias Viskas kaštavo \$565.

našą taip pat kviečiami ir studentai, iš kurių numatoma sudaryti atskira grupė. Žodžiu, lietuviškąjį švietimą kviečiamas įjungti visas lietuviškasis jaunimas. Visi kur nors ateikime ir įsijungti kas neaišku, vietoje įsisiūskinsime.

DISTR. ESTATE BROKERS

Pastatas, kuriame buvo mūsų rastinė nuo 1953 metų adresu 177 Sherbrooke Street West, bus nugriautas, todėl nuo rugsėjo 1 d. 1962 metų galėsime pasiekti tik vienu adresu: 3907 Rosemount Blvd. Montreal, Que. RA 2-2472. Maždaug už metų, kada naujas pastatas bus baigtas, tikimės sugrįžti į seną savo vietą.

Pastatai — Žemė
Draudimas — Paskolos
Sąskaitos „Lite“ Nr. 752.
P. Adamonis, RA 2-2472.

Arch Realities R'd.

Pr. Rudinskas, HU 1-2957.

2415 Park Row East, N. D. G.
Sklypai, namai, prekybos ir pramonės įmonės. Premijos už naujų klientų nurodymą.

ŠV. KAZIMIERO

PARAPIJOS ŽINIŲ

Jaunimas ruošia susipažinimo šokių spalio 20 d.

Grybų tradicinė